

دوره هفتم تقنیه

مذاکرات مجلس

جلسه

۲۰

شماره

۲۰

تاریخ تأسیس آذر

۱۳۰۵

جلسه پنجشنبه

دی ماه ۱۳۰۷

مطابق ۲۸ ربیع الرجب

۱۳۴۷

مندرجات

فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی

خواهد بود

یس از خدمه جلسه کلیه مذاکرات در یک شماره منتشر میشود

مطبوع مجلس

قیمة اشتراك

داخله ایران سالیانه ده تومان

خارجه دوازده تومان

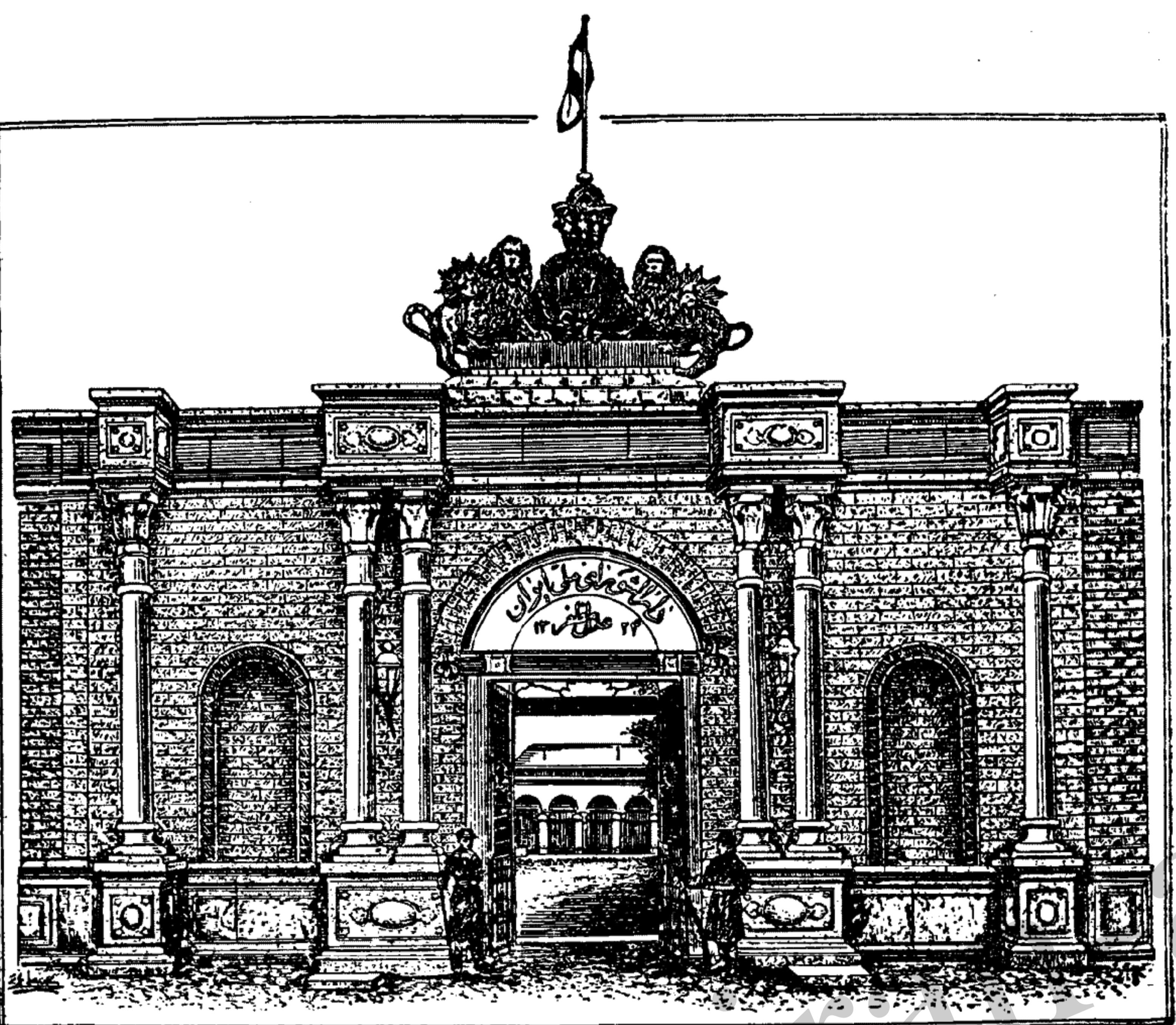
قیمة تک شماره

یک قران

فهرست مندرجات

۵۰

عنوان	از صفحه	الى صفحه	۱
شور ثانی و تصویب قرار داد موقتی بین دولتين ایران و بلژیک	۴۰۶	۲۱۰	۱
قانون اجازه مبادله قرار داد موقتی بین دولتين ایران و بلژیک	۴۱۰	۲۱۲	۲

مذاکرات مجلس

دوره هفتم تقاضی

صورت مشروح مجلس روز ینچشنبه ۲۰ دی ماه ۱۳۰۷ مطابق ۲۸ دیembre ۱۳۴۷

جلسه ۲۰

غایین با اجازه جلسه قبل

آقابان میرزا حسنخان و نوq - آشتیانی - تیمور تقاش

غایین بی اجازه جلسه قبل

آقابان آفاسید کاظم - شریعت زاده - عهدی -

(مجلس پکساعت و درع قبل از ظهر برپاست

آقای دادگر تشکیل گردید)

(صورت مجلس یوم یکشنبه شازاردهم دی

وا آقای اورنگ قرائٹ نمودند)

آقا سید یعقوب - مسترد میکنم
رئیس - ماده سوم قرائت میشود
(بعضیون ذیل قرائت شد)

ماده سوم - طرفین متعاهدین با استقرار روابط خود بروی اساس استقلال کمرک موافقت مینمایند که محصولات ارضی با صنعتی ایران در موقع ورود به نجات اتحاد مازنک و لوکزامبورگ و محصولات ارضی با صنعتی خذک اتحاد پلزیبک ولوکزامبورک در موقع ورود به این نابع مقررات قانون اساسی کمرک مملکت ورود باشد.

نظر یابنکه میتوان امیدوار بود که مدت یکسال زی انعقاد عهد نامه مودت و قرارداد اقامت و فرسایی و نجارت و کمرک که فعلاً مذکور آنها جزو دارد کافی خواهد بود

طرفین متعاهدین موافقت مینمایند که متقاضه نا دهم مه ۱۹۲۹ بیکدیگر حق استفاده از تعریفه حداقل خود را مدهند و نیز موافق حاصل است که طرفین متعاهدین در عین اینکه آزادی کامل خود را محفوظ میدارند که هر موقعی خواسته ناشنده تعریفه مستقل خود را نمیتوانند موافقت مینمایند که چنانچه در حداقل تعریفه کمرک آنها بهر نحو که ناشد تخفیف کلی یا جزئی داده شود هر یک از طرفین متعهد باشند طرف متعاهد بیکر را از تخفیف مزبوره در ظرف مدت این قرارداد موقتی بهره مند سازند.

رئیس - در این ماده اعتراضی نرسیده است. ماده چهارم قرائت میشود

(باین ترتیب قرائت شد)

ماده چهارم - این قرارداد موقتی تصویب خواهد رسید و نسخه مصوبه آن هر چه زودتر در طهران مبارأه خواهد شد و نا دهم مه ۱۹۲۹ مجری خواهد بود. بدینه است که برای ایران نظر مقرر این قانون ۱۳ اردیبهشت کمرکی محتاج بمقديم مجلس شودایی ملی برای تصویب خواهد بود

نایابند اتباع هریک از طرفین معظمین متعاهدین در خذک طرف متعاهد بیکر مخصوصاً از هرگونه الزام شخصی یا بیکاری با تحفظات نظامی و همچنین از ادائی هر قسم هذایای ملی و قرضه های اجباری و مالیاتهای استثنائی که بواسطه احتیاجات نظامی تحمیل شده باشد معاف میباشند و مصادرات منصفانه جبران خواهد شد

شرکتهای نجارتی که مرکز آنها در خذک یکی از طرفین متعاهدین بوده و در آنجا بر طبق قوانین جاریه آن مملکت تشکیل شده باشد هویت و اهلیت حقوقی آنها در خذک طرف متعاهد بیکر شناخته خواهد شد و میتوانند در آنجا بشرط موافقت با قوانین محلی مستقر شده و بهر نوع نجارتی که بوجب این قرارداد نایاب مملکت متبعه آن شرکت ها اجازه داده شده اشتغال و وزند ممهدیه نایابند این حق شرکتهای متوجه آن نجارت را ندارند که حق اشتغال نایابند این حق شرکتهای متوجه آن نجارت را ندارند که حق اشتغال اینجا داده شده اشتغال و وزند ممهدیه نایابند این حق شرکت های داخلی دارند و همچنین آن شرکت های معمولی این حق شرکت های داخلی دارند و همچنین آن شرکت های داخلی است و کلیه شرکتهای خارجی از آن مستثنی هستند دعوای میباشد.

رئیس - در ماده دوم آقای آقا سید یعقوب اعتراض کرده اند قرائت میشود

(باین مضمون قرائت شد)

از ماده دوم کلمه اشغال با تصرف حذف شود

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده در سابق هم اشاره کردم خواستم آقای مخبر راجع باشغال و تصرف که بعد از کلیه تحصیل است در اینجا توضیح بدهند و الا تحصیل که نوشته است کفایت میکند. حالا خواستم توضیح بدهند که بنده قانع شوم.

مخبر - در معاہدات بیکر توضیح داده شد مقصود اجاره و فروش و اینهای است و یک تصرف عدوانی نیست که اسباب نگرانی آقای آقا سید یعقوب شده باشد.

قضائی و مالیانی که بوجب حقوق بین المللی مقرر است شرط معامله مقابله کامله بهره مند خواهد گردید رئیس - در ماده اول اعتراضی از آقای آقا سید یعقوب رسیده است قرائت میشود

(بعضیون ذیل قرائت شد)

در ماده اول پیشنهاد میکنم که کلمه مجاز باقامت تبدیل شود به کلمه میتوانند توافق نایابند

آقا سید یعقوب - اجازه میفرمایند این موضوع را با خبر محترم صحبت کردم چون اظهار کردند تأمین خواهد شد مسترد میکنم

رئیس - ماده دوم مطابق خبر کمیون قرائت میشود.

(باین نهیج قرائت شد)

ماده ۲ - از تاریخ ۱۰ مه ۱۹۲۸ اتباع ایران در خذک اتحاد پلزیبک ولوکزامبورک و همچنین اتباع پلزیبک و لوکزامبورک در ایران بر طبق قواعد و رسوم حقوق عمومی بین المللی و در دوی اساس معامله مقابله کامله پذیرفته شده و مطابق قواعد و رسوم مزبور با آنها فعال خواهد شد.

ایتاب هریک از دولتين راجع شخص و اموال و حقوق

و منافع خود از حمایت قوانین و مصادر امور مملکتی بنحو اکمل بهره مند گردیده و اسباب باشند از هر حيث همان وفاتی میشود که بطور کلی در باره ایتاب داخله

معمول بیکردد بدون اینکه ایتاب مزبور توانند معامله را که فقط مختص ایتاب داخله میباشد و کلیه ایتاب خارجه از آن مستثنی هستند در باره خود تقاضا نمایند. راجع

باحوال شخصیه ایتاب هریک از طرفین معظمین متعاهدین در خذک طرف متعاهد بیکر نایاب مقرر این دولت متبوعه خود میباشند.

راجع اموال غیر منقول و حقوق سربوشه با مراجعت حاصل است و ایتاب پلزیبک ولوکزامبورک در خذک ایران فقط مجاز میباشند اموال غیر منقوله که برای سکونت و نجارت و صنعت آنها لازم باشد تحصیل با اشغال و با تصرف

آغازاده سبزواری - مرآت اسفندیاری - حاج رحیم آقا میرزا ابوالفضل - محمد تقی خان اسعد - شیخ محمدجواد - بیات - حاج حسین آقا مهدوی - آق شیخ علی مدرس - حاج حسن آقا ملک - حاج غلامحسین ملک - محمدآخوند دیر آمد کان بی اجازه جلسه قبل آقایان : عبدالحسین خان دبیا - عباس میرزا - دشی دکتر امیرخان اعلم - قوام - رئیس - آقای شریعت زاده

کتبی استجازه کرده بودم آقای ملک مدنی دلیل میشود. آقای ملک مدنی ملک مدنی - آقای آقا سید کاظم بواسطه کسالت در جلسه قبل از مقام ریاست استجازه کرده بودند خواستم کتاب استجازه کرده بودم از صحیح میشود. آقای ملک مدنی

ملک مدنی - آقای آقا سید کاظم بواسطه کسالت در شرفیاب شده بودم استجازه کرده بودم بکساعت دیر رئیس - کمیون عربیض برای اینکه نازه نجدید

شده موفق نشده است که غالب از این نوع کارهارا تنظیم کند امروز تشکیل می شود و این ها من حیث المجموع درست میشود. بدیگر در صورت مجلس نظری نیست؟ (کفتند خیر)

رئیس - صورت مجلس تصویب شد قرارداد موقتی بین ایران و پلزیبک شور نایاب مطرح است ماده اول قرائت میشود

(شرح آقی قرائت شد)

ماده اول - هیئت نایابند کی سیاسی هریک از طرفین معظمین متعاهدین در خذک طرف متعاهد بیکر بشرط معامله مقابله از امتیازات و معافیت هائی که بوجب حقوق عمومی بین المللی مقرر است بهره مند خواهد گردید نایابند کان قنسولی هریک از طرفین معظمین متعاهدین در خذک طرف متعاهد بیکر که موافق ترتیب دارای (اکثر کوانور) باشند میتوانند در نقاطی که تاکنون مجاز باقامت بوده اند توقف نمایند.

نایابند کان مزبور از مزایای اتفخاری و معافیتها شخصی

بجزیان افتاده و اول مرحله نفع شده و اگر شرکت نمایند منفعت میدارد آنوقت حاضر مشویم سهام آن در معرض خرید و فروش بگذاریم . البته در موضوع بهنگ ملی قام اسهامش فروخته نمیشود ولی در بازه سایر کارخانجات و مؤسسات اقتصادی از قبیل قندو سمینت و غیره تمام اسهامش را در معرض بيع و شرا خواهیم کرد . پس روی هموفته بنده معتقد هم که در این مملکت نمیشود گفت که انحصار و توسعه انحصار بد است و مفید نیست . من جمله بنده بطور تذکر عرض میکنم که در اینگونه انحصارات اداره کردنش مشکل تر است زیرا نهاده محصولات صحیح و بسته آوردن بازارش مشکل است و رقبیش زیادتر است . چنانچه در همین قضیه لابجه انحصار توتون که چند روز دیگر مطرح خواهد شد در اطراف آن مذکوه و صحبت خواهد شد اگر ملاحظه بفرمائید خواهید دید که بواسطه يك رقبت ها و عملیاتی بازار محصول ما در خارجه غالباً بد میشود و در داخله هچون مردم سرمایه و توانائی این را ندارند و وقت خودشان را صرف بهبودی محصول نمی کنند تا از این راه بتوانند و موفق شوند در بازار های خارجه در مقابل رقبای خارجی مقاومت کنند از این جهه کارشان پیش نمیرود و بنابر این این دو قسمت دخیل خواهد بود که محصول بزارین وسائل بهبودی محصول را بدهد و از آنها پنج ساله ، شصت ساله ، ده ساله پیشکو خرید کند و با آنها سرمایه بدهد تا محصول خودشان را خوب بگذند و در نتیجه يك شرائطی از جاهای دیگر رعیت و زارع بیاوریم البته هم آن زراعت و محصول خوب خواهد شد و هم زارع و رعیت فایده میبرد (چنانچه ما الان مشغول مذاکره هستیم که از جاهای دیگر رعیت و زارع نتوان کار که متخصص نند و بهتر این زراعت را انجام میدهند بیاوریم ، حالا آقای فیروز آبادی تصور بفرمائید که ما می خواهیم با آنها حقوق زیاد بدهیم . خیر . فرض بفرمائید ما الان فرستاده ایم چنانی کارچینی بیاوریم . خوب بیست

نگهداشت . چرا حرف خبلی زید است شبد خیلی گفته میشود که الان می خواهیم فلاکتار را بگنیم بفلان قدام را نهایم ولی همه حرف و دروغ است بنده بشما عرض میکنم که از هر کس این حرف هرا شنیده اید دروغ است و عملي نیست پس چه کار باید کرد ؟ شید بنده خودم نا بلک اندازه حق میدهم بآن شخصی که ملاحظه سرمایه و پول خودشان را کرده و از این مرحله متأسفانه زیرا گذشته از همه چیز وسائل کار باندازه کافی موجود و فراهم نیست و متخصص فنی باندازه که لازمه است نیست . ممکن است ضرر کند . ممکن است از عهده نجاه کار بر نمایند میکنند مشکلات برخورند . همه اینها باید تصدیق کرد راه این کار حالا چیست ؟ راهی که بنظر دولت رسیده این است که باید سهولت بیشتری را در کار فراهم نمود تا از وجود متخصص و از حیث وسائل فنی و غیره بهتر بتوان استفاده کرد و باید يك کارهای را هم صورت انحصار در آورد . و يك فکر دیگری هم در کار هست و آن این است که بعضی امورات و مؤسسات را بصورت تقسیم مالی در آورد . بین معنی که مؤسسات اقتصادی را بشکل شرکت اسهام در آوریم و اسهامش را بزرده بفروشیم تا مردم اطمینان حاصل کنند و فلاں کارخانه که دائز شد قسمت فنی آن درست شد مردم يك سال دوست باید به نمایند و اطمینان حاصل کنند اگر در ظرف يك دو سال اول ضرر کرد باید خود دولت که حوصله اش بیشتر است آن ضرر را نحمل بگند و بعد از آنکه مرحله اولیه ش انجام داده شد آنوقت بصورت سهام در بیاورد و بعرض فروش بگذارد و مردم هم بخراند . چنانچه اگر ملاحظه بفرمائید خواهید دید که همین کار را ما نسبت لشکر های سهامی يانک ملی معمول داشته ایم و سهام يانک ملی را بالآخره در معرض خرید و فروش گذارده ایم در اول امر برای اینکه مردم وحشت نکنند و تصور نکنند پوشان را میخواهند بخورند ما خودمان سرمایه را میدهیم و يك دو سال هم صبر میکنیم و مؤسسه را بجزیان می اندازیم و همینکه نفع کرد و هم مردم دیدند که این مؤسسه

یک دو مورد اینجا ذکر دادم اقرار میکنم که دولت تصور میکرد انجام و اجرای این این سربیز خواهد بود چنانچه آقایان مستحضرند در بودجه ۳۰۷ ششصد هزار نومنان برسم اعتبار ما گرفتیم برای مؤسسات عام المنفعه مؤسسات عام المنفعه شامل همین قبیل مسائل بود و ما کپانهای مختلفه بطرق مختلفه داخل مذاکرانی هم برای اینکار شدم و این مذاکرات هنوز جریان دارد متأسفانه چنانچه عرض کردم تصور میکردم زود ز به نتیجه خواهیم رسید ولی رای اینکه کار محکمتر شده باشد و اطمینان بیشتر باشد قدری بطول انجامید ولی دلیل این نیست که این مسائل از نظر محو شده باشد تعقیب مطلب را داریم الان هم نماینده های کپانی که چندی قبل در طهران بودند و مراجعت کردند به آلمان و اروپا برای تعمیم این مسئله مشغول مذاکره هستند و بنده امیدواری دارم که انشاء الله کار خانه سنت و سایر مسائل دیگری که عرض شده بود اینها بصورت عملی در خواهد آمد در ضمن شده میخواهم استفاده کنم از موقع و بک جواب مختصری بیک قسمت از اظهارات آقای محمد ولی میرزا نماینده محترم عرض کنم در جزو اظهارات اشان فرموده که مسئله انحصار خلی توسعه بیندا میکند و در انحصار هم فکری غیر از تحصیل عابدات نیست در آن قسمت اگر مقصودشان از انحصار انحصارات دولتی است بنده میخواهم با ایشان موافق نباشم اگر مقصودشان امتیازات است کارخانه سنت که مکرر در دوره ششم در این باب صحبت کردیم و مخصوصاً يك اعتبار ششصد هزار نومنان که دولت گمان میکرد آقای وزیر مالیه توجه داشتند و جواب ایشان را میدادند حالا بنده برای تعقیب این مسئله راجع به این باب اطلاع بدهند که مکرر در دوره ششم آقای وزیر مالیه در این باب اطلاع بدهند که دولت کاملاً متوجه مسائل اقتصادی بوده است و مخصوصاً این دولت در دوره ششم اهتمام کرده است و فعلًا هم مشغول اقدام است خواست آقای وزیر مالیه در این باب يك توضیحی بدهند . وزیر مالیه - اشاره فرمودند نماینده محترم بنده تأثیر بسؤال میکنم و جواب عرض میکنم . در موضوع کارخانه سنت و کارخانجات دیگری که قبل از آن شده در

نفر، سی نفر چاپکار از چین مابین جا هیآید و چاپکاری می‌گشند و بلکه بود دیگران هم میدهند. همین کار را آقای محمد ولیمیرزا گفته که کلاه هم سر مردم میگذارد بینه خواستم به بام از اولی که هر زیراک را اختصار کرده ایم با زیراک فروخته ایم کلاه بوده بـ زیراک آنها فروخته ایم رئیس - جلسه آینده پیشنهاد ۲۳ دی سه ساعت قبل از ظهر - دستور مالیات ذیلی است

(مجلس يك ربع ساعت قبل از ظهر ختم شد)

از ظهر - دستور مالیات ذیلی است يك فروشهای مقدار و هم تری با خارجه یکنیه . يك ملاحظه بفرمائید از این راهها بـ کلک و مساعدت نشود و برای اینکه بازار را دوباره بددست بیرونیم لازم است مملکتی بنحو اکمل بهره مند گردیده و نسبت آنها از هر حیث هم رفتاری میشود که بطور کلی در پاره نباع داخله معمول میگردد بدون اینکه اتباع مربوط بتوانند معامله را که فقط شخص نباع داخله میباشد و کلیه نباع خارجه از آن مستثنی هستند در پاره خود تقاضا نمایند راجع باحوال شخصیه تباع هر يك از طرفین متعاهدین در خاک طرف متعهد دیگر نباع مقررات قوانین دولت متبوعه خود می‌ند

راجع بامول غیر منقول و حقوق مربوطه با آن موافقت حاصل است و تباع بلژیک ولوکزامبورک در خاک ایران فقط بجز میباشد اموال غیر منقوله که برای سکونت و تجارت و صنعت آنها لازم باشد تحصیل « انتخاب و بالتصوف نمایند اتباع هر يك از طرفین متعاهدین در خاک طرف متعهد دیگر مخصوصاً از هرگونه از شخصی یا بیکاری یا تحمیلات نظامی و همچنین از ادائی هرقسم هدایت ملی قرضه‌های اجری و مالیهای استثنائی که بواسطه احتیاجات نظامی تحمیل شده باشد معرف میباشد و مصادر متصفات آنها جبران خواهد شد

ماده واحد - مجلس شورای ملی قرارداد موقتی دولتی ایران و بلژیک را به در تاریخ ۲۵ اردیبهشت ۱۳۰۷ بامضه رسیده تصویب و اجازه نسخ صحیح شده آنرا بدولت میدهد این قانون که مشتمل بر يك ماده و متن قرارداد ضمیمه است در جلسه بسم دی ماه بهمن و سیصد و هفت شمسی تصویب مجلس شورای ملی رسید

قرارداد موقتی بین دولتی ایران و بلژیک

اعایحصوت همایون شاهنشاه ایران و اعلیحضرت پادشاه بلژیک که هردو صمیمه مابین هستند در اسراع اوقات مذکونه مذاکراتی را که فعلاً راجع بانعقاد عهدنامه مودت و قرارداد اقامت و قونسولی و گمرکی و تجارتی بین دولتین آنها جریان دارد بالتجاه برسانند تصمید نمودند که عماله روایت خودشان را بر روی اساس يك قرارداد موقتی استوار نمایند و برای این مقصود اختیار دارند خود را تعیین نمودند:

از طرف اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران جناب فتح الله خان باک روان کفیل وزارت امور خارجه از طرف اعلیحضرت پادشاه بلژیک جناب مسیو موریس کولیه وزیر مختار و ایلچی مخصوص در ایران مشار الیهما پس از مبادله اختیار نامه های خود که آنها صیحیح و معتری باقتند در مقررات ذیل موافق حاصل نمودند:

ماده اول هیئت نمایندگی سیاسی هر يك از طرفین متعاهدین در عین اینکه آزادی کامل خود را محفوظ میدارد که هر موقعی خواسته باشند تعریف خود را تغییر بدھند موافقت مینمایند که چنانچه در حداقل تعریف کمرکی آنها بهر نحو که باشد تخفیف کلی با جزئی داده شود هر يك از طرفین متعهد باشند طرف متعاهد دیگر را از تخفیفات مربوطه در ظرف مدت اینقرار داد موافق بهره مند سازند

ماده اول هیئت نمایندگی سیاسی که متعاهدین در خاک طرف متعاهد دیگر بشرط معامله متقابله از امتیازات و معافیت هایی که بوجوب حقوق عمومی بین المللی مقرر است بهره مند خواهند گردید نمایندگان قونسولی هر يك از طرفین متعاهدین در خاک طرف متعاهد دیگر که موافق ترتیب دارای (گزکواتر) باشند میتوانند در نقاطی که نامناسب باقامت بوده اند توقف نمایند

ماده چهارم - اینقرار داد موقتی تصویب خواهد رسید و نسخ مصوبه آن هرچه زودتر در طهران مبادله خواهد شد و تا دهم مه ۱۹۲۹ بجز خواهد بود بدینه است که برای ایران نظر بمقرات قانون ۱۳۰۷ (۱۹۲۸ مه ۳) ماده ۳ راجع بمقرات تعریف کمرکی محتاج بتقدیم به مجلس شورای ملی برای تصویب نخواهد بود.

بنابراین فوق اختیار دران طرفین اینقرار دادرا مضا و بمهر خود ممهور نمودند
طهران ۱۵ مه ۱۹۲۸ ۲۵ اردیبهشت ۱۳۰۷
امضا پاکروان - امضا کولیه
اجازه مبادله قرار داد موقتی منعقده بین دولتین ایران و بلژیک در جلسه ۲۰ دیماه یکهزار و سیصد و هفت شمسی داده شده است
رئیس مجلس شورای ملی
داد گر